

Vergaderjaar 2017–2018

32 317

JBZ-Raad

Nr. 522

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2018

Op 4 juli zond ik uw Kamer de antwoorden op uw schriftelijke vragen en opmerkingen over de geannoteerde agenda van de aankomende informele JBZ-Raad, het verslag van de laatste JBZ-Raad en een zestal fiches¹. Bij nadere beschouwing bleek een antwoord te ontbreken, welke ik hierbij nazend. Het betreft een antwoord op een vraag van de VVD-fractie over de Verordening Europese Verstrekking- en Bewaringsbevelen voor e-evidence.

E-evidence

De leden van de VVD-fractie vragen om een schets van het politieke speelveld als het gaat om de Nederlandse inzet inzake de bovengenoemde verordening. Wordt de inzet van Nederland gedeeld door andere lidstaten?

De leden van de VVD-fractie vragen zich af waarom er een nieuwe strategie wordt uitgerold? Welke voordelen en/of nadelen zijn daarbij voor Nederland? In hoeverre strekt dit voorstel zich uit tot rechtsgebieden die nationaal zijn?

Reactie van de Minister van Justitie en Veiligheid

In het BNC fiche is opgenomen dat hoewel veel lidstaten tijdens een eerste bespreking van het voorstel benadrukten het voorstel nog te bestuderen, de lidstaten in algemene zin een positieve grondhouding lijken aan te nemen ten opzichte van de hoofdlijnen van het voorstel. Het kabinet heeft in het fiche aangegeven dat Nederland hecht aan een balans tussen de effectiviteit van het voorstel en passende waarborgen. Daarbij wordt belang gehecht aan een vorm van betrokkenheid van andere

¹ Kamerstuk 32 317, nr. 521
Kamerstuk 32 317, nr. 516
Kamerstuk 22 112, nrs. 2573, 2582, 2588, 2589, 2590, 2593 en 2594

lidstaten door middel van informatie uit de lidstaat die een verstrekking- of bewaringsbevel uitvaardigt, aan het zoveel mogelijk beperken van de uitvoeringslasten van het bedrijfsleven en aan bescherming van de fundamentele vrijheden en rechten van burgers. In het verslag van de JBZ-raad van 4 en 5 juni jl.² staat aangegeven dat enkele lidstaten tevens het belang benadrukten van een omvattende bescherming van fundamentele rechten tijdens de gehele procedure. De rechtsbescherming van gebruikers moet, wat Nederland betreft, in het voorstel worden verbeterd.

Het kabinet vindt dat er behoefte is aan een nieuwe aanpak. Steeds vaker is sprake van een internationaal crimineel milieu en zijn elektronische gegevens die informatie geven over crimineel handelen (of als bewijs kunnen dienen bij de opsporing en vervolging in concrete zaken) opgeslagen op servers die in het buitenland staan en in beheer zijn van internet dienstverleners. Bijvoorbeeld door CLOUD computing. Als kan worden bepaald aan welk bedrijf medewerking kan worden gevraagd, kan het in de huidige praktijk noodzakelijk zijn om een rechtshulpverzoek te doen. De afwikkeling van een bij een andere staat ingediend rechtshulpverzoek duurt vaak zo lang dat de gegevens niet meer bruikbaar zijn, of al lang zijn vernietigd of veranderd.

In het bijzonder bij het opvragen van gegevens die bij private dienstverleners in derde landen ten opzichte van de EU berusten, is het moeilijk om snel, actueel en integere gegevens te verkrijgen. Voor niet-inhoudsgegevens (bijvoorbeeld naam, adres en woonplaats van het geregistreerde IP-adres) staat de Amerikaanse wetgeving toe dat private dienstverleners zoals de grote bedrijven (als Microsoft, Apple en Google) op vrijwillige basis medewerking kunnen verlenen aan «buitenlandse» (dat wil zeggen niet Amerikaanse) verzoeken om gegevens. Ieder bedrijf hanteert echter zijn eigen aanvraagprocedure en afwegingen zodat er een zeer wisselend beeld ontstaat van ingewilligde verzoeken, zowel waar het gaat om verschillende dienstverleners als waar gaat om de herkomst van de verzoeken.

Om deze redenen hebben de JBZ-ministers in juni 2016, in de periode dat Nederland voorzitter was van de Raad van de Europese Unie³ raadsconclusies aangenomen die oproepen tot:

1. Praktische verbeteringen in de grensoverschrijdende samenwerking van politie- en justitiediensten, alsook in samenwerking met private partijen;
2. Internationale afspraken en regels voor het grensoverschrijdend vorderen van gegevens rechtstreeks bij private dienstaanbieders en
3. Regels voor rechtstreekse toegang tot elektronisch bewijs door politie en justitie.

Aan de Europese Commissie is gevraagd om op basis hiervan met voorstellen te komen. De Raadsconclusies zijn onderschreven door de lidstaten. In de reguliere processen rond vergaderingen van JBZ-raad is uw Kamer over deze raadsconclusies verschillende keren geïnformeerd.

In april 2018 is de Europese Commissie met voorstellen gekomen. Hierin is vooral punt twee uitgewerkt. Op het derde punt, dat van rechtstreekse toegang, zijn in de gepresenteerde verordening en richtlijn geen voorstellen gedaan. Nederland zal er bij de Commissie op blijven

² Kamerstuk 32 317, nr. 516

³ Eerste helft van 2016

aandringen dat ook op dit terrein actie nodig is. Dit onderwerp dient niet te worden opgenomen in de nu voorliggende voorstellen, maar zou in een later stadium in een nieuw voorstel kunnen worden opgenomen.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus